

PREVENTIVNÍ PROGRAM ŠKOLY

ŠKOLNÍ ROK 2023/2024

ZÁKLADNÍ ÚDAJE

Název a adresa školy, pro kterou platí tento MPP	ZÁKLADNÍ ŠKOLA A MATEŘSKÁ ŠKOLA OSTRAVA- VÝŠKOVICE , Šeříková 33, příspěvková organizace
Jméno a příjmení ředitele	Mgr. Lenka Kovaříková
Telefon na ředitele	596 750 070
E-mail na ředitele	škola@zsserikova.cz

Jméno a příjmení školního metodika prevence	Pavčina Klevarová
Telefon	724 046 227
E-mail	pavlina.klevarova@zsserikova.cz

Jméno a příjmení výchovného poradce	Mgr. Ivana Vacková- 1. stupeň Mgr. Ivana Matějová- 2. stupeň
Telefon	775 892 723 702 265 809
E-mail	ivana.vackova@zsserikova.cz Ivana.matejova@zsserikova.cz

	Počet tříd	Počet žáků/studentů
ZŠ - I stupeň	10	222
ZŠ - II.stupeň	7	141
Celkem		363

OBSAH:

ZÁKLADNÍ ÚDAJE	1
A. ZMAPOVÁNÍ SITUACE VE ŠKOLE PRO STANOVENÍ CÍLŮ MPP.....	3
VSTUPNÍ INFORMACE	3
<i>Charakteristika školy</i>	<i>3</i>
B. CÍLE VYPLÝVAJÍCÍ ZE ZMAPOVÁNÍ SITUACE	3
C. PREVENTIVNÍ PROGRAM ŠKOLY.....	4
I. PRÁCE PEDAGOGICKÉHO SBORU A VEDENÍ ŠKOLY	4
1.1. <i>Spolupráce s vedením školy</i>	<i>4</i>
1.2. <i>Vzdělávání školního metodika prevence</i>	<i>4</i>
1.3. <i>Spolupráce s pedagogickým sborem</i>	<i>4</i>
II. SPOLUPRÁCE ŠKOLY SE ZÁKONNÝMI ZÁSTUPCI	4
1. <i>Způsoby seznámení zákonných zástupců s činností ŠMP, možnostmi spolupráce a PPŠ</i>	<i>4</i>
2. <i>Aktivity pro rodiče a žáky</i>	<i>5</i>
III. PROGRAM PREVENTIVNÍCH AKTIVIT PRO ŽÁKY ŠKOLY	5
1. <i>Způsob seznámení žáků s činností ŠMP, možnostmi pomoci a PPŠ</i>	<i>5</i>
2. <i>Nespecifická a specifická prevence pro žáky</i>	<i>5</i>
2.1. <i>Prevence ve výuce</i>	<i>5</i>
2.2. <i>Preventivní aktivity</i>	<i>6</i>
2.3. <i>Volnočasové aktivity</i>	<i>6</i>
2.4. <i>Šetření rizikového chování ve škole</i>	<i>6</i>
2.5. <i>Spolupráce s jinými institucemi</i>	<i>7</i>
D. POSTUP ŠKOLY V PŘÍPADĚ VÝSKYTU RIZIKOVÝCH PROJEVŮ CHOVÁNÍ.....	8
1. <i>Zneužívání návykových látek ve škole a na akcích pořádaných školou v rámci výuky</i>	<i>8</i>
Konzumace NL ve škole	8
Distribuce NL ve škole	9
Nález NL ve škole.....	9
2. <i>Šikanování.....</i>	<i>10</i>
Krizový plán a postupy řešení šikany	10

A. ZMAPOVÁNÍ SITUACE VE ŠKOLE PRO STANOVENÍ CÍLŮ MPP

VSTUPNÍ INFORMACE

Charakteristika školy

Škola se nachází v městské obvodu Ostrava- Jih, územně leží v městské části Ostrava- Výškovice. Škola má devět postupných ročníků.

Zajišťuje všem žákům všeobecné základní vzdělávání a společné vzdělávání začleněných žáků. Škola má statut fakultní školy (PdF OU).

V letošním školním roce vzděláváme **363** žáků.

Škola je umístěna v jedné budově, která je členěná do pěti pavilonů, kde kromě kmenových tříd má zřízeny učebny odborné, počítačové, multimediální, divadelní sál, dvě tělocvičny, učebnu pro technickou výchovu, žákovskou i školní kuchyni a školní jídelnu. Součástí vzdělávacího komplexu je mateřská škola a školní družina, které se nachází ve vlastních budovách.

V rámci Preventivního programu školy se zaměřujeme na vytváření pozitivního psychosociálního klimatu ve škole, v třídních kolektivech a ve vzájemné komunikaci. Nedílnou součástí PPŠ je důraz na zvyšování odolnosti žáků vůči rizikovým vlivům, na správné postoje, asertivní chování žáků a na vedení k slušnému chování vůči svému okolí.

B. CÍLE VYPLÝVAJÍCÍ ZE ZMAPOVÁNÍ SITUACE

Ve školním roce 2023/2024 se budeme i nadále zaměřovat na:

- duševní zdraví žáků, poradenské služby žákům na téma sebepoškozování apod.
- zamezení záškoláctví, a to důsledným jednotným dokládáním omlouvání nepřítomnosti žáka rodiči dle ŠŘ (zodpovědně, v termínu, bez přepisování do omluvného listu, ev. doložené lékařským potvrzením)- úzká spolupráce třídních učitelů, metodika prevence a zákonných zástupců
- zdokonalování dovednosti rozeznat rizikové vlivy negativně ovlivňující chování žáků, konkrétně návykové látky, nebezpečí v kyberprostoru
- začleňování ukrajinských žáků
- vzájemné a tolerantní přátelské jednání mezi žáky, slušné chování a vystupování vůči pedagogům a zaměstnancům školy
- důsledné odstraňování agresivního chování a chování se znaky šikany
- rozvoj komunikačních dovedností (odstraňování vulgárního vyjadřování, rozvoj dovednosti naslouchat a řešit problémy vhodnými způsoby)
- na důsledné dodržování školního řádu (s přihlédnutím k okolnostem), z něhož jasně vyplývají práva a povinnosti žáků.

Preventivní program školy je postaven na těchto principech:

- na komunikaci a kooperaci mezi jednotlivými pedagogickými pracovníky a zaměstnanci školy
- na komunikaci a kooperaci mezi pedagogy, zákonnými zástupci žáků a žáky
- na zaměření k potřebám žáků
- na spolupráci s institucemi zaměřenými na prevenci rizikového chování

: z toho vyplývají tři cílové skupiny: pedagogičtí pracovníci a zaměstnanci školy, rodiče a žáci.

C. PREVENTIVNÍ PROGRAM ŠKOLY

Na webových stránkách školy v sekci Školní poradenské pracoviště – prevence rizikového chování – zde jsou zveřejněny Krizové plány školy.

I. PRÁCE PEDAGOGICKÉHO SBORU A VEDENÍ ŠKOLY

Koordinovaná spolupráce probíhá pod vedením Školního poradenského pracoviště školy – viz. plán ŠPP.

1.1. Spolupráce s vedením školy

Školní metodik prevence informuje o řešení závažných problémů vedení školy. Spolupracuje s ředitelkou školy, její zástupkyní, školním psychologem, výchovnými poradci školy a sociálním pedagogem.

1.2. Vzdělávání školního metodika prevence

Školní metodik prevence se bude dále vzdělávat samostatným studiem odborné literatury a bude si prohlubovat odborné znalosti, bude se vzdělávat dle potřebných vyhlášek a směrnic dle pokynů okresního metodika prevence. Bude se dále vzdělávat v rámci DVPP.

1.3. Spolupráce s pedagogickým sborem

Školní metodik velmi úzce spolupracuje s třídními učiteli a učiteli, průběžně se informuje a mapuje situaci v třídních kolektivech, ev. šetří rizikové chování.

Důležité informace předává ostatním pedagogickým pracovníkům prostřednictvím elektronické pošty, školského systému ŠKOLA ONLINE a ve složce ŠPP na interní síti školy. Všichni pedagogičtí pracovníci se podílejí na PPŠ zařazením tematických bloků do výuky a třídnických hodin, a také účasti na preventivních programech organizovaných školou.

II. SPOLUPRÁCE ŠKOLY SE ZÁKONNÝMI ZÁSTUPCI

1. Způsoby seznámení zákonných zástupců s činností ŠMP, možnostmi spolupráce a PPŠ

Na webových stránkách školy zsserikova.cz je zveřejněn aktuální Preventivní program školy dostupný rodičům (zákonným zástupcům), dále potřebné informace při řešení problémů a užitečné odkazy.

Na webových stránkách školy mohou rodiče dále vyhledat informace o dění a důležitých akcích školy, o zájmových kroužcích pořádaných školou a externími organizacemi. Dále na stránkách školy najdou všechny důležité aktuality, ŠVP, školní řád školy a kontakty. Nabízíme ZZ na stránkách školy odborné odkazy pro informovanost a možnosti řešení rizikového chování dítěte.

Konzultace rodičů se školním metodikem prevence budou řešeny individuálně.

1. na třídních schůzkách budou zákonní zástupci opět upozorněni na problematiku absence (záškoláctví, skryté záškoláctví apod.) žáků ve výuce (omlouvání, neomluvená absence, jednodenní absence apod.) s ohledem na vzdělávání dítěte, dále budou upozorněni na možný výskyt nevhodného chování žáků vůči spolužákům ve škole i mimo ni, rodiče budou také informováni o nebezpečí užívání návykových látek, o nebezpečí v kyberprostoru a na další aktuální témata spojená s rizikovým chováním
2. zákonní zástupci budou vyzváni ke spolupráci a k nápomoci v případech aktuálního řešení rizikových projevů chování žáků (záškoláctví, návykové látky, projevy šikany, apod.)

3. zákonní zástupci budou informováni o možných hrozbách spojených s chováním žáků v kyberprostoru (kyberšikana aj.), budou jim předány kontakty na webové stránky zabývající se rizikovými projevy chování (www.seznamsebezpecne.cz, www.e-bezpeci.cz, www.saferinternet.cz apod.)
4. konzultace pro zákonné zástupce: pravidelně v úterý a v pátek po domluvě od 7.40 hod. do 10.00 hod., ev. po dohodě v jiném čase
5. **rodiče budou neprodleně individuálně informováni o vzniklé situaci rizikového chování žáka podle závažnosti**

2. Aktivity pro rodiče a žáky

Rodičům a žákům bude nabídnuta účast na akcích školy (vánoční jarmark, velikonoční jarmark, Den otevřených dveří, besídka tříd, sportovní a hudební akce, dále akce ŠD pořádané pro rodiče a děti apod.)

III. PROGRAM PREVENTIVNÍCH AKTIVIT PRO ŽÁKY ŠKOLY

1. Způsob seznámení žáků s činností ŠMP, možnostmi pomoci a PPŠ

- prostřednictvím třídních učitelů na třídnických hodinách
- stanovené konzultační hodiny: vždy v úterý a v pátek od 7.40 do 10.00 hod., ev. dle domluvy či potřeby
- využívání schránek důvěry – **instalované v pavilonu A i B**
- anonymní emailová schránka – stiznost0@post.cz
- webové stránky školy v sekci školní metodik prevence
- vývěska ve vestibulu školy- aktualizovaná tematicky

2. Nespecifická a specifická prevence pro žáky

2.1. Prevence ve výuce

Na realizaci Preventivního programu školy se podílí všichni vyučující v rámci třídnických hodin. Tematické okruhy průřezových témat jsou zařazeny do plánů učiva v průběhu roku.

Pro rozvoj klíčových kompetencí žáků tematické oblasti procházejí napříč vzděláváním.

Jedná se např. o zvyšování sebevědomí žáků, komunikativní dovednosti, konstruktivní řešení problémů, schopnost klást otázky a vyjádřit svůj názor, řešení stresu, učení vzájemné pomoci, schopnost říci si o pomoc a vědomí kam se v jakých záležitostech obrátit, vyrovnání se s neúspěchem, obrana před manipulací, předávání informací a prožitkové programy zaměřené na dodržování práv, na prevenci záškoláctví, závislosti na návykových látkách včetně alkoholu a tabáku, gamblingu, rasismu, sexuálního a jiného zneužívání, působení sekt a některých nových náboženských směrů,...)

I. stupeň ZŠ

Primární prevence na prvním stupni je v kompetenci třídního učitele. S jednotlivými tématy se žáci setkávají v předmětech: prvouka, přírodověda, vlastivěda, výtvarná výchova, český jazyk. Při výuce lze využít metody kritického myšlení a další metody: předávání informací, výklad, skupinová práce, samostatná práce, projektové vyučování, modelové situace.

II. stupeň

Na druhém stupni je nutné vhodně zkoordinovat práci v hodinách, a to tak, aby se jednotlivá témata nepřekrývala a žáci nebyli informacemi zahlcováni.

Témata z oblasti prevence se prolínají těmito předměty: výchova k občanství, výchova ke zdraví, přírodopis, chemie, dějepis, český jazyk a literatura, informační a komunikační technologie a v dalších předmětech. Při výuce lze využít metody kritického myšlení a další metody: výklad, samostatná práce, práce s médii, projektové vyučování, skupinová práce, práce s materiálem, besedy, přednášky apod.

2.2. Preventivní aktivity

Při působení na zvyšování odolnosti žáků proti rizikovým vlivům, využijeme dalších níže uvedených aktivit:

- *Budeme opět informovat žáky o možnosti využití schránek důvěry, kde se mohou svěřit se svým problémem a o pravidlech jejího provozování.*
- *Žáci budou mít možnost využít emailovou adresu školního metodika prevence (elektronická schránka důvěry)- pravidlo osobní roviny*
- *Anonymní emailová schránka důvěry – stiznost0@post.cz*
- *Využijeme nabídky besed s příslušníky Městské policie a PČR- úseku prevence Ostrava pro žáky 1. - 9. ročníků*
- *Zorganizujeme systematické plánované preventivní programy organizace e-DUHA, Revolution train apod. pro všechny žáky školy*
- *Využijeme aktuálních nabídek akreditovaných organizací s nabídkou preventivních akcí pro žáky*
- *V případě potřeby, opět využijeme spolupráce s okresními metodiky prevence z PPP Ostrava-Poruba*

2.3. Volnočasové aktivity

Pro aktivní využití volného času žáků budou v průběhu školního roku v odpoledních hodinách dle aktuálních možností organizovány akce, jichž se budou moci zúčastnit žáci spolu se zákonnými zástupci a veřejností např. Vánoční jarmark, Velikonoční jarmark, Tvůrčí dílny apod. a v neposlední řadě žáci mohou využít zájmové aktivity (kroužky) pořádaných školou - viz. Nabídky na webových stránkách školy.

2.4. Šetření rizikového chování ve škole

V případě potřeby (ohrožení žáka, prokázaného rizikového chování atd.) bude školní metodik prevence vést individuální konzultace nebo krizovou intervenci popř. šetření vzniklé situace, a to ve spolupráci s třídními učiteli, vedením školy, výchovnými poradkyněmi, školním psychologem, sociálním pedagogem, zákonnými zástupci a dle potřeby se zástupci OSPOD ÚMOB Ostrava- Jih. V případě potřeby bude spolupracovat se státními institucemi zabývajícími se rizikovými projevy chování- Policie ČR, Městská policie, odbor SPOD ÚMOB Ostrava- Jih, PPP....)

Standardní činnosti školního metodika prevence jsou vymezeny vyhláškou č.197/2016 Sb. (novela vyhlášky č. 72/2005 Sb.), o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních. O svých činnostech vede metodik prevence písemnou dokumentaci v souladu se zákonem č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění účinném od 1. července 2017.

2.5. Spolupráce s jinými institucemi

Podle vzniklých situací, potřeb a nabídky budeme spolupracovat s uvedenými institucemi:

- *PPP Ostrava*
- *DÚ SVP Ostrava*
- *Městská Policie*
- *Policie ČR*
- *ÚMOB- OSPOD*
- *Krizové centrum pro děti a rodinu*
- *Poradna pro rodinu, manželství a mezilidské vztahy*
- *Linka důvěry*
- *Pavučina, e-DUHA a další*
- *Fond ohrožených dětí*
- *Lékaři (pediatři, psychiatři...)*
- *SVČ*
- *A další neziskové organizace*

D. POSTUP ŠKOLY V PŘÍPADĚ VÝSKYTU RIZIKOVÝCH PROJEVŮ CHOVÁNÍ

1. Zneužívání návykových látek ve škole a na akcích pořádaných školou v rámci výuky

Při řešení rizikového chování žáků se škola řídí metodickými doporučeními MŠMT, které jsou k dispozici všem zaměstnancům školy na interní síti školy.

Konzumace NL ve škole

Přistižení žáka při konzumaci NL v prostorách školy nebo v době školního vyučování či v rámci akcí pořádaných školou, je primárně nutné mu v další konzumaci zabránit. Návykovou látku je třeba žákovi odebrat za přítomnosti další osoby s použitím ochranných pomůcek a zajistit ji tak, aby žák nemohl v konzumaci pokračovat. O události se sepíše stručný záznam s vyjádřením žáka, včetně toho, zda byly provedeny orientační testy na NL, případně další šetření a s jakým výsledkem. O události je informován ředitel školy, školní metodik prevence a výchovný poradce. Podle závažnosti momentálního stavu žáka, případně dalších okolností, pedagogický pracovník posoudí, zda mu nehrozí nějaké nebezpečí.

- V případě, kdy je žák pod vlivem NL do té míry, že je ohrožen na zdraví a životě, zajistí škola nezbytnou pomoc a péči a volá záchrannou službu první pomoci a Policii ČR, pokud ji už nevolala dříve.
- Jestliže akutní nebezpečí nehrozí, postupuje pedagogický pracovník podle školního řádu školy. Především ihned zajistí vyjádření žáka a vyrozumí vedení školy
- V případě, že žák není schopen pokračovat ve vyučování, vyrozumí škola ihned zákonného zástupce nezletilého žáka a vyzve jej, aby si žáka vyzvedl, protože není zdravotně způsobilý k pobytu ve škole. Vyrozumění škola učiní i v případě, kdy žák způsobilý k pobytu ve škole je.
- V případě, že žák není schopný dbát pokynů zaměstnanců školy, vyrozumí škola ihned zákonného zástupce nezletilého žáka a vyzve jej, aby si žáka vyzvedl, protože není způsobilý k pobytu ve škole.
- Jestliže není zákonný zástupce dostupný, vyrozumí škola orgán sociálně právní ochrany a vyčká jeho pokynů. Škola může od orgánu sociálně právní ochrany obce vyžadovat pomoc.
- Zákonnému zástupci ohlásí škola skutečnost, že nezletilý žák konzumoval NL ve škole i v případě, kdy je schopen výuky (dbát pokynů pracovníků školy). Zákonný zástupce má právo se písemně vyjádřit k této skutečnosti a postupu školy.
- Současně splní oznamovací povinnost k orgánu sociálně právní ochrany dítěte. Oznamovacím místem je příslušný odbor obce s rozšířenou působností podle místa bydliště dítěte.
- V případě uživatele zájmu nebo zájmu jeho zákonných zástupců, poskytne škola informace o možnostech odborné pomoci při řešení situace.
- Z konzumace NL ve škole je třeba vyvodit opatření stanovené školním řádem. Nicméně je nutné rozlišovat distributora od uživatele. Uživatel je rizikový pouze sobě, distributor může ohrozit okolí. Distribuce je trestným činem, užívání NL je porušením školního řádu.
- Prokázané navádění jiných žáků k užívání NL je považováno rovněž za rizikové a protiprávní jednání.
- V případě důvodného podezření na intoxikaci žáka může v určitých případech pedagogický pracovník provést orientační test na přítomnost NL (zkouška ze slin, potu), ze zákona §16 z.č.379/2005 Sb. Jedná se o situace, nichž je pedagogický pracovník ve vztahu k dítěti, avšak jen ve formách výuky, které představují odůvodněné riziko ohrožení života žáka nebo zdraví dětí, žáků nebo jiných osob nebo odůvodněné riziko poškození majetku.

- *V ostatních případech důvodného podezření může pedagogický pracovník orientační test provést pouze na základě předem získaného souhlasu zákonných zástupců nezletilého žáka nebo souhlasu zletilého žáka s orientačním testováním žáka na přítomnost NL. Pokud je výsledek testu pozitivní, podle závažnosti momentálního stavu žáka, případně dalších okolností, pedagogický pracovník posoudí, jestli mu nehrozí nějaké nebezpečí. O události sepíše pedagogický pracovník stručný záznam s vyjádřením žáka.*
- *Obdobný postup zvolí pedagogický pracovník i v případě příchodu žáka pod vlivem NL, resp. kdy nelze prokázat, že se žák intoxikoval ve škole.*

Distribuce NL ve škole

- *Distribuce NL je v České republice považována za protiprávní jednání. Je proto zakázána a může být kvalifikována jako trestný čin. Množství, které žák distribuuje není nijak rozhodující.*
- *Přechovávání NL je také vždy protiprávním jednáním. Množství, které u sebe žák v danou chvíli má, je rozhodující proto, aby toto protiprávní jednání bylo blíže specifikováno buď jako přestupek nebo v případě množství většího než malého, jako trestný čin (provinění v případě nezletilého žáka)- ale toto množství nemusí mít vliv na kázeňský postih, který je stanoven školním řádem.*
- *Jestliže má pracovník školy důvodné podezření, že ve škole k distribuci NL došlo, musí o této skutečnosti škola vyrozumět místně příslušné oddělení Policie ČR, protože se jedná o spáchání trestného činu.*
- *Pokud v rámci tohoto podezření zajistí pracovníci školy nějakou látku, postupují způsobem popsáním níže.*

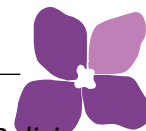
Nález NL ve škole

V případě, kdy pracovníci školy naleznou v prostorách školy látku, kterou považují za omamnou nebo psychotropní postupují takto:

- *Látku nepodrobují žádnému testu ke zjištění její chemické struktury*
- *O nálezů ihned uvědomí vedení školy spolu s písemným záznamem*
- *O nálezů vyrozumí Policii ČR, která provede identifikaci a zajištění podezřelé látky*
- *V případě časové překážky na straně Policie ČR, se z praktických důvodů doporučuje za přítomnosti dalšího pracovníka školy s použitím latexových rukavic, vložit látku do obálky, napsat datum, čas a místo nálezů. Obálku přelepit, přelep opatřit razítkem školy a svým podpisem a uschovat do školního trezoru. Zajištěnou látku následně předat Policii ČR.*

V případě, kdy pracovníci školy zadrží u některého žáka látku, kterou považují za omamnou nebo psychotropní, postupují takto:

- *Zabavenou látku nepodrobují žádnému testování ke zjištění její chemické struktury“.*
- *O nálezů ihned uvědomí vedení školy.*
- *O nálezů sepíše stručný záznam s vyjádřením žáka, u kterého byla látka nalezena: datum, místo, čas nálezů a jméno žáka. Zápis podepíše i žák, u kterého byla látka nalezena (nebo, který látku odevzdal). V případě, že podepsat odmítá, uvede tuto skutečnost do zápisu. Zápisu a rozhovoru se žákem je přítomen ředitel školy nebo jeho zástupce.*
- *O nálezů vyrozumí Policii ČR, která provede identifikaci a zajištění podezřelé látky a informuje zákonného zástupce nezletilého žáka.*
- *V případě, že je látka nalezena u žáka, který jí intoxikoval, předají látku zajištěnou výše uvedeným postupem přivolanému lékaři, který se dostaví v případě, že to vyžaduje zdravotní stav žáka. Může to usnadnit léčbu, neboť u řady NL jsou známy protilátky, které*

odstraní nebo zmírní akutní účinek NL. Další postup nutný k identifikaci látky zajistí Policie ČR.

V případě, kdy pracovníci školy mají důvodné podezření, že některý žák má u sebe NL, postupují takto:

- Jedná se o důvodné podezření ze spáchání trestného činu, resp. provinění v případě nezletilých osob, nebo přestupku, a proto řešení této situace spadá do kompetence Policie ČR.
- Bezodkladně vyrozumí Policii ČR, zkonzultují s ní další postup a informují zákonného zástupce nezletilého žáka.
- Žáka je nutné mít do příjezdu Policie ČR izolovaného od ostatních žáků, ale zásadně s dohledem. U žáka v žádném případě neprovádějí osobní prohlídku nebo prohlídku jeho věci.

2. Šikanování

Šikanování je jakékoliv chování, jehož záměrem je ublížit, ohrožit nebo zastrašovat jiného žáka, případně skupinu žáků. Je to cílené a opakované užití fyzických nebo psychických útoků jedincem nebo skupinou vůči jedinci nebo skupině žáků, kteří se neumí nebo z nejrůznějších důvodů nemohou bránit. Zahrnuje jak fyzické útoky v podobě bití, vydírání, loupeží, poškozování věcí, tak i útoky slovní v podobě nadávek, pomluv, vyhrožování či ponižování. Nově se může realizovat i prostřednictvím komunikačních prostředků, především prostřednictvím internetu a mobilních telefonů (kyberšikana).

- Šikany, které zvládne škola sama vyřešit, řeší školní metodik prevence spolu s třídním učitelem a ředitelem školy, popř. výchovným poradcem
- Pokud má učitel jistotu, že byl spáchán trestný čin, bývá to často u pokročilých šikany, má ze zákona povinnost se obrátit na orgány činné v trestním řízení.
- Jestliže má pedagog podezření, zákon určuje školskému zařízení za povinnost nahlásit tuto skutečnost obecnímu úřadu, tedy sociálnímu pracovníkovi z orgánu sociálně právní ochrany dětí
- Pokročilé a neobvyklé formy šikany řeší škola ve spolupráci s odborníky z venku, zejména z PPP, SVP.

Krizový plán a postupy řešení šikany

Postup pedagogického pracovníka

- Informují-li rodiče pedagogického pracovníka o podezření z šikanování, zahájí okamžitě vyšetřování šikany, spolupracuje se školním metodikem prevence a výchovným poradcem, informuje ředitele školy.
- Má-li pedagogický pracovník podezření ze šikanování, zahájí okamžitě vyšetřování šikany, spolupracuje se školním metodikem prevence a výchovným poradcem, informuje ředitele školy.
- V případě prokázaných projevů šikany neprodleně informuje ředitele školy, spolupodílí se na vyšetřování šikany dle pokynů ředitele školy.
- Vždy informuje rodiče o výsledcích vyšetřování šikany, a to i v případech, že se podezření neprokáže.
- Navrhne pedagogické radě výchovná opatření agresorům.

Šetření šikany

1) Příklad podezření a vyšetřování počáteční šikany:

- Rozhovor s těmi, kdo na šikanování upozornili
- Vyslechnutí svědků (individuálně, popř. konfrontační)
- Rozhovor s oběťmi
- Zajištění ochrany obětem
- Rozhovor s agresory, případná konfrontace
- Upozornit rodiče zúčastněných
- Oznamit věc Policii ČR v případech, že došlo k naplnění skutkové podstaty přestupku nebo trestného činu nebo v případech skupinového šikanování

2) Pokročilá šikana s neobvyklou formou- výbuch skupinového násilí vůči oběti, tzv. třídního lynčování, vyžaduje následující postup:

- Překonání šoku pedagogického pracovníka a bezprostřední záchrana dětí
- Domluva pedagogických pracovníků na spolupráci a postupu při vyšetřování
- Zabránění domluvě agresorů na křivé výpovědi
- Pokračující pomoc a podpora obětí
- Nahlášení Policii ČR
- Vlastní vyšetřování

SPOLUPRÁCE SE SPECIALIZOVANÝMI INSTITUCEMI A POLICIÍ ČR

Při řešení případů šikany spolupracovat s institucemi:

- V resortu školství – s pedagogicko- psychologickými poradnami, středisky výchovné péče, speciálně pedagogickými centry
- V resortu zdravotnictví- s pediatry a odbornými lékaři, dětskými psychology, psychiatry a zařízeními, která poskytují odbornou poradenskou a terapeutickou péči, včetně individuální a rodinné terapie
- V resortu sociální péče- s odborem sociálně právní ochrany dítěte, s oddělením sociální prevence (možnost vstupovat do každého šetření, jednat s dalšími zainteresovanými stranami, s rodinou)

Dojde-li k závažnějšímu případu šikanování nebo podezření, že šikanování naplnilo skutkovou podstatu trestného činu (provinění):

- Policie ČR
- Orgán sociálně právní ochrany dítěte

Doporučení postupu rodičů při podezření na šikanování

Postup při podezření na šikanování, o kterém jsou informováni, by měl být následující:

- Rodiče informují o podezření na šikanování třídního učitele popřípadě dalšího pedagogického pracovníka, při jehož hodinách nebo dohledu nad žáky k šikaně dochází.
- Nejsou-li podezření na projevy šikany bezodkladně a uspokojivě řešeny v pravomoci pedagogických pracovníků včetně školního metodika prevence, popř. výchovného poradce, obrátí se rodiče s informací na ředitele školy.
- V případech prokazatelných projevů šikany se rodiče přímo obrátí s informací na ředitele školy.

Zpracovala: Pavlína Klevarová, školní metodik prevence
V Ostravě 31. 8. 2023